

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyenlő részletekben. Megjelenik minden héten egyszer : Csütörtökön.	Felolvasó szerkesztő és lapfőigazgató : ISSEKUTZ JÁNOS. Kiadó : Papp György, Gyulafehérvár	Szerkesztőség és kiadóhivatal : Püsp. Lyc. nyomda Gyulafehérvárt. Hirdetések díjszabály szerint.
--	---	--

Népolvasmányok.

Igen szomorú édes hazánkra nézve, hogy nem használják fel a nép üres idejét hasznos művek olvasásával. Miért van az, hogy a magyar ember annyira idegenkedik a könyvtől, betűtől? Ha a nagy munkaidőben nem is, de télen ráérne olvasni, miért nem teszi?

A magyar ember könyvre nem ad pénzt. Pálincás bolt minden utcában van, míg könyvkereskedés vármegyénkint akad kettő-három. Bejárhatjuk a falvakat, míg a nép hajlékaiban egy-egy családi könyvtárra bukkanunk, holott minden valamire való házban kellene lenni egy néhány jó könyvnek, melyet a családtagok haszonnal használhatnának. Hány gazdag polgár van, akik irodalomra egyetlen fillért sem adnak.

Népünknek nem kell semmi, semmi féle nyomtatott betű, kivéve a kalandáriumot, melyből a legolcsóbbat, tehát a legrosszabbat veszik polgártársaink.

Kis nép vagyunk; létünk attól függ, hogy tudunk-e műveltségben, előre haladásban lépést tartani a civilizált nyugattal. Mindenki megvan győződve, hogy tudnánk, ha akarnánk. Mert a magyar ember ritka tehetséggel van megáldva: eszes, okos faj. De mit ér ez, ha ez holt tőke, ha nem fejlesztjük, ha nem értékesítjük? Erőszakkal hiába akarnók kényszeríteni, hogy forduljon a műveltség forrásaihoz, a könyvekhez. Rá kell tehát szoktatni a népet a könyvek, az olvasás szeretetére.

Hogyan?

Iskolai és népkönyvtárak által. Állítani kell minden iskola mellé népkönyvtárt, melynek példányait a gyermekek haza hordhassák, olvasás végett. A könyvtár szép képes könyvei és hasznos népies iratai otthon a családi körben is érdeklődést keltenek. A szülők szívesen lapozgat-

nak a könyvecskében, sőt elolvassák, vagy a mi még jobb, gyermekeikkel felolvasztatják. Ekként terjed az olvasási kedv: a könyvtár kötetei megteszik vándorutjokat a családok között s már most a jelenben is hatással vannak az általános népműveltség terjesztésére.

Az eredmény különösen a következő generációban mutatkozik, szemmel láthatólag az iskolába járó gyermekeket már zseni korában rászoktatják a könyvek szeretetére, az olvasásra. A tanító ugyanis a legalsóbb osztályú gyermekeknél kezdi a könyvek kiosztását. A ki jól tanul és jól viseli magát, az jutalmul egy képes könyvet kap ki olvasás végett. Így az egész iskoláztatás alatt folytatva a könyvek kiosztását, lehetetlen, hogy a kívánt eredmény megközelíthető ne legyen.

A gyermek iskoláztatási ideje alatt rászokik a könyvtár szebbnél szebb példányainak olvasgatására által a jó könyvek szeretetére. A könyvek és a könyvtár iránt bizonyos tisztelet támad benne, mivel mintegy jutalmul kapta ki a jó könyveket. Ha elvégezte iskoláit, akkor is meg lesz neki engedve, hogy el járjon az iskolába egy-egy jó könyvért, melyet a tanító szívesen kölcsönöz a népkönyvtárból. E szerint az elemi első osztálytól egész a sirig folyton nyitva áll az iskola mellett szervezett népkönyvtár mindenki előtt.

A könyvtár a műveltség, a haladás tűzhelye, éltető forrása lesz. A nép általa a legjelesebb művekhez ingyen jut s ekként megkedveli, megszereti az irodalmat. Lelki szemei felnyílnak, önérzete feltámad, hogy önerejéből is támogassa a nemzeti irodalmat és a művészeteket. Az egyes emberek is fognak pénzt adni könyvekre a jobb módúak nemes ambíciójuknak tekintik, hogy jó művekből ők is állíthassanak családi szentélyükben egy kis könyvtárt.

Semmi sem látszik azért sürgősebbnek, mint hogy a népkönyvtárak felállítsuk a népkönyvtárakat.

Az iskola hatóság, a községi ügyek vezetői kövessenek el mindent, hogy a közhasznú intézmények mielőbb létesüljenek. Legyenek a néptanítók az ügy lelkes bajnokai, hiszen az ő népszerűségük, az ő tekintélyük növekedik azzal, ha a nép a népkönyvtár által egész életén át összeköttetésben marad az iskolával.

A népkönyvtárak felállítása nem oly nehéz feladat, mint első tekintetre látszik. Csak a kezdetén kell átesni. Ha az első alap megvan, könnyű azon tovább fejleszteni az intézményt.

Csak kezdeni kell! A kezdésre legalkalmasabb a téli időszak. Üljenek össze, beszéljék meg a dolgot a községek, az iskolák irányadó férfiai és mit se habozva, létesítsék a hasznos intézményt.

Budapesti levél.

A választási mozgalmak zajától visszhangozik az egész ország. A képviselő-jelölés, a választási küzdelem bevezetése mindenütt folyik s ennek nyomán nemsokára zászlólistát ölt az ország minden városa, községe, hogy ezzel hirdesse, kibe helyezi bizalmát a vezető értelmiség és ez alá toborozza a választó polgárokat. A választási aktusnak ezt a legfontosabb eszközét, a választási lobogót, százával rendelik a kerületek s ebben az eszközben, mely a győzelemnek egyik főfeltétele, kell hogy bizonyos garanciát, szilárdságot, szintartósságot birjanak a megrendelők. A múlt tapasztalatai tanítják, hogy a választási időszakra gombamódon keletkeztek választási zászlók (ugynevezett) gyárak, melyek olyan zászlókat szállítottak, hogy egy esőmosás után színehagyott rongyokká váltak, a névfelirat olvashatlanná lett s a választási kampány után pedig a „gyár” már megszűnt, feltalálhatlan lett s minden reklamáció lehetetlenné vált. Ezért figyelmeztetjük a választási mozgalmak t. vezetőit, hogy a képviselő-jelölt lobogókat csakis ismert megbízható cégnél rendeljék, hol a sejtés szállítás ki van zárva. Ilyen a régi jóhírű, az egész országban előnyösen ismert *Rumbold B.* zászlógyára (Budapest, IX. Liliom-utca 52. sz.), mely 1842.

T Á R C S A

A mi nagy Asszonyunk és a magyar ifjúság.

Emlékezés Erzsébet királynéira.
— 1898. szept. 10. — 1901. szept. 10. —

A Gyulafehérvári Hirlap eredeti tárczája.

Írta: *Kopacz Gergely* székesegyházi káplán.

(Folytatás.)

Magyarország megdicsőült királynéja a bajorországi Erzsébet életének bármilyen fázisait is tekintjük, egy ritka fenomenális alak történetében. Mikor először 1857-ben az első tavaszi napon bejött hozzánk, virág volt az útja, virágok özönével fogadta a nemzet és valamire csak elment, virágokkal szórta tele az útját az ifjúság. Virágok és könnyek között bucsúztunk el tőle, virághullás volt a természetben, ő is velük elhullott és most azért minden esztendőben virágokat és könnyeket hullatunk bánatos útjára. Mert a szeretet mindig virasztani fog fölőtte és ez találekony lesz a kegyelet kieszelésében. Mindig virágot, „kedvest a kedvesnek”, mondja valamelyik bánatos tragikai virág Shakespeare-nél — miközben virágot hint szerette sírjára. Mikor bejött, nyílt a természet, nyíltak a szívek is szerete-szét e hazában. Az áldás nemsokára rá lehullatta a gyümölcsét, a nemzet és a fenséges királyné boldogok voltak egymásban, egymással. Az agyarkodás nem ártott, az a százados moloch, mely annyi honleánynak és honfiúnak szívtá ki ártatlan tiszta vérért és falta fel jobbainkat, alatta nem kívánt többé már áldozatokat. Mint a nemzet védő angyala, közelebb hozta a szíveket az uralkodóhoz és távolabb vitte az irigyeket a tróntól. Magát megalázta, hogy másokat felmagasztaljon. Magát szegénynyé tette, hogy másokat gazdagítson. Szíve csordul-

tig volt a nemzet iránt érzett könyörülettel és ő kiöntötte ezt a könyörületet, hogy másoknak szíve is könyörülettel és szeretettel teljenek meg irányában később. Maga számára egyszer és mindenkor meghalt tettei által, hogy mások előtt mindig és örökké éljen halálában. Magasság és alázatosság, gazdagság és szegénység, szeretet és bizalom egy magasztos harmoniába olvadnak össze nála és benne. A nemzet érezte e harmoniának kedvességét és melegségét és mindig megadta a kedvesnek a kedvest. Mikor az év valamelyik szakában eljött vagy megfordult az országban, öröm volt a kunyhókban, öröm a palotákban. Történet író és kritikus előtt érthetetlen a mostani mindennapos érdekek korában az ilyen általános és zavartalan öröm, azonban kedves magyar ifjúság, hogy is mondja a közmondás: ugy-e így? — a végletek találkozni szoktak nem ritkán. Ő a végleteket kötötte össze szeretete által, illő volt — az események vas következetessége úgy hozta magával, hogy a végletek találkozzanak benne. A fent és alant, a kicsiny és a nagy ő benne csúcsosodnak ki. Ünnepe volt a millenáris ünnepek alatt körülötte, ünnep, aranyos szép ünnep és a ki látta, elmondhatta: ritka királynénak jutott alattvalói részéről ilyen kiváló szerencse az ünneplésben.

Merre a székesfővárosban elhaladt — láttuk virágok hevertek előtte, rózsák, tulipánok, áloék és más sok délszaki növények nyíltak számára. Zöld erdők emelkedtek mellette, diadalívek képződtek fölőtte, égő lámpionok hintették csodás varázsfényüket az ő székes főváros minden zugába. Bűbajos varázsfényben égett akkor a magyar nemzet szíve és az ezeregy éjszaka tündérmeséibe illő fénynyel ragyogott a fenséges királyné iránt érzett szeretetének melegsége. Hanem mindezeknél fényesebb volt a mi nagy Asszonyunk tiszta szíve, mely nagy szívének varázsfényével mintegy leűtötte a nemzetet. Szerette a magyar ifjúságot, a ma-

gyar ifjúság bálványozta őt és a két nagy szív így, a te égő tiszta szíved magyar ifjúságom és az ő később átdőfött szíve harmonizált együtt, egymásban, hogy soha többé el ne szakadjon a századok bajaiban, a halálban sem egymástól.

A millenium után Magyarországon utoljára Bártfán volt. Itt az ős erdőben, hol a fenytük az ember keze nélkül születnek és elhálnak, megvénülnek és megifjodnak — a mint Brehm mondja — itt szavaltá utoljára görög felolvasója társaságában Homer Iliasából Hector bucsuját Andromachetól. Az ős rengeteg zugta és ismételte vissza a szavakat, ő e vadon zugásban pedig bánatosan elmélkedett Polybios történetíró sorairól: „Eljön majd az idő, mikor szent Ilion megdől s dardavető Priámos s Priámosnak népe kipusztul.” A szokatlan nyelv ritmikus szavai belezugtak a hegyes-völgyes erdőbe s mikor az utolsó szó is elhangzott, fájdalmas sobajként zugott fel a zuhogó rengeteg és az örök fenytük örökre „Isten hozzádot” intettek a jó léleknek, kit ebben az életben élve soha sem látnak.

Azonban kedves magyar ifjúság, minden romanticezizmusnak és minden boldogságnak van ellensége a világon; úgy a sors is megirigylte tőlünk ezt a különös ölekezést a szeretetben, a boldogságnak ezt zavartalanságát az örömben és 1898. szeptember 10-én Genfben a Montblanc-téren százket lépésnyire a Brunswik szobortól elejté egy ezáltal anarkhista töre által a legszebb és a legtisztább szívű teremtményt, mely lába nyomával valaha ezt a hazát megszentelte.

A világon sok szerencsétlenség történt már, sok örömben esőpöngött bele az öröm, sok boldogságot forgatott fel az irigység, több nemes népművészt döntött meg az örültség, sok fényre borult rá az árnyék, több nemes törekvéseket és ezélokot hamvasztott el az átkok szelleme, sok fonák és visszáss menete volt a dolgoknak, hanem ehhez foghatót még soha sem látott az embe-

év óta áll fenn a minden irányban méltó a bizalomra s garanciát nyújt arra, hogy netalán reklamációk is kívánság szerint eszközöltek.

Lohr Mária (ezelőtt Kronfus) csipke-, vegyes- és tisztító és műhelymestertől jött, mely a legelső és egyedüli specialista e téren, ismét újabb és tetemes nagybodást nyert; a nagyszabású vegyi-, tisztító és műfűtő-telep, hol a használatban elpiszkosodott ruhák és csipketárgyak egészen újhoz hasonló széppé változtatnak, a háztartás egyik igen fontos gondjának elváltatására, szőnyegporolásra és a hibás szőnyegek javítására rendeztetett be. — Lohr Mária Budapest, Baross-utca 85. számú óriási háza kizárólag üzleti célra szolgál, szőnyegporolásra igen alkalmas helyiségekkel bír és a legjobban van berendezve, tehát a legajánlatosabb ez a régi jóhírnevű cég most már nem csak valódi csipkék, pongyolák stb. vegyi tisztítására, műhelymestésként eszközöltesére, de szőnyegporoltatás és hibás szőnyegek javítására is. Vidéki megbízások egyenesen a cég főtelepére: Budapest, VIII. Baross-utca 85. sz. küldendők.

A fővárosba utazó vidéki közönségnek, mint a legkellemesebb otthont ajánljuk **Gundel János** „István főherceg”-hez címzett szállodáját, a Ferencz József-tér és Akadémia-utca sarkán. Ez a legszebb felkészt, minden kényelemmel berendezett szálloda, Gundel János személyes felügyelete alatt, példás tisztaságával és leggondosabb kiszolgálásával, jutányos szobaáráival, minden igényt teljesen kielégít. A szálloda éttermében a legízletesebb ételek és tiszta jó italok szolgáltatnak ki s rég ismert jó hírnevét ezáltal is csak emlékeztetve kívánjuk juttatni.

IRODALOM.

* **Zrinyi Miklós egy levele.** Van az Országos Levéltárban egy roppant érdekes másolata Zrinyi Miklós egy levelének, melyet Csáktornáról 1566. április 19-én, három hónappal Szigetvár megvévése előtt írt Nádas Tamásnéhoz, tőle segítséget kérni. A levél egész terjedelmében így hangzik: „A latin szöveg fordítása. Nemzetes és nagyságos, különösen tisztelt urasszonyom. Üdvözlőjük és ajánljuk szolgálatunkat. Mivelhogy nem homályos, hogy igen undokjellenségünk, a török császár, roppant hatalommal ellátva és gyászborult haza maradványainak elpusztítására, és teljes megsemmisítésére és hogy első sorban Szigetvárrát, mely annyi tartományok védő bástyája, fogja ostromolni, hogy onnét tovább haladjon, nyilvánvaló szükség, hogy ez anyi nyíra fontos helyre gondja legyen mindenkinek, kinek java vagy veszedelme e helytől függ. És bár kegyelmes urunk, Károly főherceg ő fejedelmi fensége, a római császár és király ő felségének távollétében azon vár megmaradása végett erősítésekről, más szükséges dolgokról és katonákról kegyesen fog gondoskodni. Mégis, mivel azt hisszük, hogy a török császár személye és annak roppant hatalma ellen jóval több katonára lesz szükség, mint egy basának ostroma ellen: ezért, ha N. és N. urasszonyomnak kedves édes hazánk, ha a maga, gyermekei, testvérei, barátai és próbált szolgáló jóvendő megmaradását óhajtja: igen sürgősen kérjük és tisztünk kötelességénél fogva ünnepélyesen felszólítjuk, küldjön saját költségére, négy hónapi ellátással személyünk mellé belátása szerint néhány puskás gyalogost és velők egy-két tisztet, nem annyira személyünk kedvéért, mint a keresztény köztársaság további megmaradása és az azon hely és más tartományok várható veszélyének elhárítása végett Szigetvárra. Elszántuk magunkat arra, hogy Isten nevében ott bezárkózunk, azt óhajtva, hogy első sorban a jó Istent, aztán ő császári és királyi felségét, a keresztény köztársaságot és ezt az

riség, ilyen még nem jegyezhetett meg a történelem. Bármennyire vizsgáljuk az emberek cselekedeteinek rugóit, itt nem jöhetünk okszerűségre. Pszichológiai és logikai tényállapot itt nincsen.

Tény ez, minden okszerűség és ok nélkül mint tres kategória.

— Azért kedves magyar ifjúság — báládatlanság lenne tőlünk a megdicsőült királyné szellemével szemben, ha ezen egész országra kiható mély és gyászos eseményből is le nem vonnók magunknak a következtetéseket a jövőre. Tartozunk ezzel önmagunknak és tartozunk vele a mi Nagyasszonyunknak.

Az isteni Gondviselés tudja mit cselekszik velünk, tapasztaltuk a múltból s azért vádat emelni sem ő elene, sem pedig önmagunk ellen nem szabad. Mienk volt ő — ezen szent földnek, e szeretett hazának született, de végre az égé lett. Titokzatos volt a magyar nemzet s annak ifjúsága iránt érzett szeretete, titokzatos az élete, titokzatos és megfoghatatlan halála. Ahhoz a csodálatos élethez, melyet az utóbbi időben visszavonulva a világ zajától távol a szabad természet ölében a templomokban, a domokban az örökké élő Úr imádságában eltöltött — mondom ehhez az élethez, hogy tisztán tükéletes legyen, ilyen halál kellett. A mártírhallal dicsőíti meg az Úr azokat, a kiket a többiek felett igen és nagyon szeret. Minő élet is volt az övé! Tele örömmel és bánattal, reménnyel és csalódással, tele fénnel és árnynyal, pompával és gyászszal, telve nagysággal és alázatossággal, magasztossággal és szerénységgel és egyszerűséggel. — Mint leánygyermek már buzgó szeretettel rajong a vallásos, szereti a jó Istent és ideális szívének törhetetlen forróságával ragaszkodik hozzá — és csúng rajta mindig, a kiben remélni szenvedései borús pillanataiban is nem szűnik meg. A sors magasra emeli, mert Európa egyik tekintélyes fejedelmének lesz a főszege, és a magas polezon sem szédel meg, hanem a minél fenebb van a fényben és rangban, annál mélyebbre merül az alázatos-

édes, végső nyomorúságra jutott hazát szolgáljuk, hiven, rendületlenül, vidáman, vérünk ontásával, fejünk vesztével is (ha a sors akarja). Reméljük, hogy N. és N. urasszonyom megtenné ezt csupán személyünk iránt való tekintetből és barátságából még akkor is, hogyha sem java, sem veszedelme nem függene Szigetvől. Isten tartsa meg sokáig! egészségesben, boldogságban. Várjuk az óhajtott tudósítást és ajánljuk kész szolgálatunkat. Kelt Csáktornyai várunkban, 1566. április 19-én. Miklós, Zrinyi örökös grófja. E levelet most facsimilében közli a Nagy Képes Világtörténet 132. füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés után.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1901. szeptember 12.

— **Eljegyzés.** Köszöretet és tiszteletben álló polgármesterünk kedves és szeretetreméltó leányát Margitot eljegyezte Révay Kálmán kir. aljárásbíró. — Fogadják mindnyájan részünkről legjobb kívánságainkat.

— **Kisasszony napja.** Az őszi időszakasz bájos ünnepe, Mária születése napja az idén vasárnapra esett. Ugy a székesegyház, mint a főtéri zárdatemplom telve volt a kettős ünnepen ajátoskodó közönséggel. A székesegyházban Zomorai Dániel kanonok, plebános tartott fenkölt szellemű ünnepi beszédet. Remek szónoklatában igazi lelki élvezettel gyönyörködött a közönség. A zárdatemplomban is szép beszédet hallottunk Kisasszony napján, melyben a megüviltkozott hazafias magyar szellem lelkesítőleg hatott a honleányi keblekre.

— **Veni Sancte.** Főgymnasiumunkban véget értek a beiratások és hétfőn kezdetét vette a tanév. Előzetesen, vasárnap, a deákok templomba vonultak a szokásos isteni tiszteletre, melyet ünnepélyes „Veni Sancte” előzött meg. Templomozás után felolvasták az iskolai törvényeket és az új tanév rendjét közölték az ifjúsággal. — A jelen tanévre beiratkozott tanulók eddigi összes száma 365.

— **Képviselői beszámoló.** A gyulafehérvári szabadelyvári választóknak nagy részvételével tartotta meg Dr. Mohay Sándor városunk régi és közszerepében álló képviselője a hó 8-án előre birtetett beszámolóját a sétatéri „Vigadó” dísztermében, melyet az érdeklődő közönség zsúfolásig megtöltött. A gyűlésen Dr. Elekes Viktor ajánlatára Avéd Jákó elnököt és jegyzőt Dr. Emmanuel Győzőt. Elnök levezetve annak czélját, egy bizottság kiküldését javasolta a képviselő után, ki felkérendő lesz beszámolója megtartására. Képviselőnk éljenzés között a küldöttség élén megjelenve, általános érdeklődés mellett tett eleget a közönségnek s azzal végezte szavait, hogy megköszönte a bizalmat s a mandátumot, melylyel ezelőtt 5. évvel megtisztelték, mocsoktalanul visszavádj a polgártársai kezébe. Avéd Jákó elnök tetszéssel fogadott szavai után a gyűlés elhatározta, hogy Dr. Mohay Sándornak a jelöltséget újból felajánlja, ki azt elfogadván, megalakított nyomban

ságban. Lelkének derült egét szétfördelte, darabokra szaggatta a szenvedések vihára, de ezen darabok olyanok voltak mint a szétszórt tükördarabkák; mindegyik fémllett és csillámlott szerteszét e hazában. Fénylett és csillámlott, kedves magyar ifjúság, mert a fényt és a ragyogást az eredeti és fényforrástól, árpádházi szent Erzsébettől, a polarizált fény gypontjától nyerte. Árpádházi szent Erzsébetnek különös szegényei voltak, kik között utolsó falatját is megosztotta; a mi királynénak is ezeket táplált abból a jövedelemből, melyet az udvartartásban maga számára másoknak megtakarított. Árpádházi szent Erzsébet nagy alázatosságban kijárt a betegekhez, gyógyította, vigasztalta és segítette őket, a mi Nagyasszonyunk is leszállott a trónról hozzánk, hogy sebeinket szeretetével begyógyítsa, jóságával minket bizalomra intsen és tiszta akaratával nagy czélok véghez vitelére segítsen.

Árpádházi szent Erzsébetnek kimeríthetetlen volt a türelme, Wartburg sötét ijesztő falai még sokáig fognak beszélni az utókornak az igazi keresztényi szeretetről és türelmről, melyet csak egy árpádházi szent Erzsébetnél láthatnak igazi valódiságában; a mi királynénak nem tudjuk szeretetének nagyságai voltak-e csodálatra méltóbbak, vagy pedig szenvedésének és türelmének mélységei.

Két egyenes ez, kedves magyar ifjúság, a szív mélyéből kiindulva, melyek csak a végtelenségben találkoznak valaha egymással. Árpádházi szent Erzsébet erényei: alázatossága, szívjósága, a lilom tisztasága, angyali türelme és szeretete, a szentek társaságába röpítette: — a mi királynénak példás élete, jóságos szeretete a ciprus és angyali szíve, — de főképen önmegadással viselt szenvedése, magasztos és csodálatra méltó vértanui halála időtlen időig tisztelet és példa tárgy lesz a nemzetnek és annak ifjúságának, a mi csak él e bércz koszorúta hazában.

(Vége következik.)

a pártvezetőség. Elnök lett Avéd Jákó, alelnökök Dr. Elekes Viktor és Dr. Mayer Ödön. Jegyzők: Dr. Emmanuel Győző, Dr. Nemes József, Dr. Adorján Sámuel és Jonás Gyula. Ezenkívül választott még egy 45 tagú végrehajtó bizottság is. A gyűlésből üdvözlő sürgönyök küldettek Széll Kálmán miniszterelnökhöz, Podmanitzky Frigyes országos pártelnökhöz és Zeyk Dániel főispánhoz. Határozatba ment, hogy a programbeszédet a jelölt később meghatározandó időben és helyen fogja megtartani.

A küldött és érkezett üdvözlő sürgönyök ezek: **Nagyméltóságú Széll Kálmán miniszterelnök urnak Budapest.**

Gyulafehérvár szabad királyi város választó polgárai mai napon képviselőjük Mohay Sándor beszámolójának meghallgatására összegyűltek és neki a jelöltséget újból felajánlván, ez alkalommal Nagyméltóságod személye iránt tiszteletüknek és politikai elveikhez ragaszkodásuknak adtak kifejezést, meglevén győződve, hogy az az eszményi szabadelvűség, mely Nagyméltóságod minden szavából kiragyor, minden tettében megvalósul, kapcsolatban a kormányzában sokszorosan tanúsított bölcseségével, hazánk jövő fejlődésének szilárd biztosítékát képezi.

* **Nagyméltóságú báró Podmanitzky Frigye urnak Budapest szabadelyvári.**

Gyulafehérvár szabad király város polgársága mai napon eddigi képviselőjét Mohay Sándort képviselőül újból kijelölve és a szabadelvű pártot újra szervezve, midőn ezt Nagyméltóságodnak, mint a szabadelvű párt érdeműs elnökének bejelenté, egyuttal Nagyméltóságod iránt érzett őszinte tiszteletének kíván kifejezést adni.

* **Méltóságos Zeyk Dániel főispán urnak Nagyzenyed.**

Mai napon képviselőnk Mohay Sándor beszámolóját meghallgatván és őt képviselőül újból kijelölve, midőn ezt Méltóságodnak ezennel kijelentjük, egyuttal Méltóságod iránt érzett őszinte tiszteletünknek kívánunk kifejezést adni.

* A miniszterelnök sürgönyválasza így hangzik:

Avéd Jákó pártelnök urnak Gyulafehérvár.

Azok a meleg szavak, a melyekkel a szabadelvű eszmékért szóló küzdelmeim eredményét méltatni szívesek voltak, őszinte örömet okoztak nekem. Jól esik látnom, hogy a haza javára irányuló politikám az önök körében lelkes viszhangra talál. Fogadják szíves táviratukért legmelegebb köszönetemet.

Széll Kálmán.

* **Báró Podmanitzky Frigyes pedig a következő sürgönyt küldte.**

Nagyságos Avéd Jákó urnak a szabadelvű párt elnökének

Gyulafehérvárt.

Őszinte örömmel vettem Mohay Sándor újbóli jelöltetésének hírt. Üdvözlőitket szívesen visszazonozom. **Podmanitzky, pártelnök.**

— **Üngyilkos megyei tisztviselő.** Nagy-Ernyeden nagy részvétet keltett Gidófalvy Ödön vármegyei pénztári ellenőr üngyilkossága. Gidófalvy, a ki fiatal ember volt még, halántékán lötte magát és rögtön meghalt. Hogy mi birta tette elkövetésére, nem tudja, mert egyetlen sornyi írást sem hagyott hátra. Valószínűleg szerelmi bánata kergette a halálba és az is, hogy gyakran pénzávarral küzdött. A megyei pénztárnál viselt állásával nem függ össze Gidófalvi tragikus halála, mert a négy nap előtt tüzesen megvizsgált pénztárt a bizottság teljesen rendben találta.

— **Vetőmagvak hamisítása.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy Budapest főváros közigazgatási bizottsága a napokban tartott ülésén Deutsch Gyula budapesti nagykereskedő hamisítási ügyével foglalkozott. Deutsch hangzatos ígéretekkel szöta a vidéki gazdaközönség nyakába a különböző gazdasági vetőmagvakat, melyek a legtöbb esetben silányak, illetve ügyes hamisítások voltak és természetesen az a gazda, aki az ő magvaiból vásárolt és azt vetette el — érzékenyen károsodott. Leginkább a lóhere magvakkal manipult, mert ez az üzlet nagyon jövedelmező volt. A magyar lóheremag csiraképessége ugyanis több mint 90%, — ő pedig a kitűnő magyar lóheremagot olyan silány amerikai maggal keverte, amelynek a csiraképessége csak 6%-ot tesz ki. Az elvetett magot már nem lehet megvizsgálni és így hiába panaszkodott a gazdaközönség — Deutsch Gyulára nem volt rábizonyítható bűnös manipulációja. Az idén kora tavasszal azután váratlanul vizsgálatot tartottak Deutsch Gyulánál amelynek során konstataáltak, hogy 32 zsák amerikai magot pár nap alatt megrendelőinek szétküldött és azonkívül az üzletében és a közraktárakban nagymennyiségű ilyen magot találtak. A hamis lóheremagot elkobozták és a vizsgálatot ellene megindították. A közigazgatási bizottság Deutsch Gyulát, tekintve, hogy a magyar megkereskedelem hírnevének a külföld és a vidéki gazdaközönség előtt való megmontására törekedett, — hogy a vidéki gazdának a hamisítással érzékeny károkat okozott, és végül, hogy vetőmag-hamisításért egy ízben már büntetve is volt — tízenöt nap elzárásra, 800 korona pénzbüntetésre és a költségek fizetésére ítélte. — Ebből az esetből is láthatja a gazdaközönség, hogy mennyire óvatossá kell lennie a vetőmag vásárlásánál, mert lelketlen kereskedők érzékenyen megkárosíthatják, — és épen ezt elkerüldendő feltétlenül szükségük van a gazdának arra, hogy teljesen megbízható magkereskedőnél szerezze be szükségletüket. Ez az eset kell, hogy óvatosságra intse a gazdákat.

— **Bejelentő hivatalok.** A vidéki bejelentő hivatalok ügyét végre a belügyi kormány rendezni fogja. — Széll Kálmán belügyminiszter ugyanis rendeletet küldött a törvényhatóságokhoz a vidéki bejelentő hivatalok fölültatására vonatkozólag. A belügyminiszteri rendelet szabályozza az idegenek bejelentését is. Ezentúl a városba érkező minden idegent huszonnégy órán belül a rendőrkapitányi hivatalban be kell jelenteni. — a községekbe érkezőket pedig a községi előjárásnál. A belügyminiszternek e nagyfotosságu intézkedése különösen közbiztonsági tekintetben nagyon fontos, mert a rendőrség munkáját elősegíti és megkönnyíti.

— **Emke-levélpapírok.** Köztudomásu, hogy mekkora sikert ért el az Emke külföldi és osztrák gyujtók kiszorítása tekintetében az Emke-gyujtók forgalomba hozatalával. — Tény ugyanis, hogy mióta az Emke-gyujtók forgalomba jöttek, más hazai gyujtógárainak versenye folytán is a külföldi behozatal e nemben 50 százalékkal apadt. Ezen a szép példán felbuzdulva a Rigler J. Ede-féle papíremlégyár r. t. Budapestről, az Emke engedélyével szintén hazai készítésű Emke-levélpapírokat hozott forgalomba 5-féle kiállításban, finom csontpapíron az Emke vízjegyi betűvel ellátva. Ezen Emke-levélpapírok igen esinos kiállításban találhatók a gyulafehérvári püspöki lyc. könyvnyomda- és könyvkötészettel kapcsolatos papírkészítésben. Tekintettel, hogy Magyarországra a külföldről csak papíremlékben 8.000.000 korona áru behozatal van s hogy a Rigler cég ezen hazai Emke-levélpapírok után is az Emke-kulturális céljaira szintén 5 százalékot ad: kettős bazafias köteleesség ezeket az Emke levélpapírokat fogyasztani s kéri az egyesület, hogy a hazafias magyar fogyasztó közönség ilyen levélpapírokat követeljen.

— **Behívják a katonákat.** A fatornyos faluk nyalka legényeinek nagy újságot, de nagy szomorúságot visz a mai posta. Pecsétes levélben apró vörös czédulákat, melyek három évre elszólítják a besorozott legényeket katonának. — A rojtos lobogós inget, a pitykés lájbit kényelmetlen katona uniformissal, a ráncos száru csizmát pedig otromba pofonvert szeges bakkanecsel cseréi fel. Közeledik október elseje. Az egyik háznál nagy az öröm, mert jön haza a katona fia, a másik háztól meg utra készítik a regutát. Összetalálkoznak a vasutnál s a szabadságos öreg csont odakiált a kaszárnya felé ballagó regrutának: — Testáltam neked egy bornyut, ott bóg a 16-ik czimmerben, fogd pártját szegénynek, fiam! — Október hó 1-én még hangznak az utcák, de mikor a nyalka legényt elesufitva toprongyosan levezezik a kaszárnya udvarába és megkezdődik a „zöld-fülek” ugynevezett „kipofozása”, elmegy szegényeknek a kedvük, sőt még egy két lövés is eldördül a tulságosan érzékeny bakaszivek ki irányított Manlicherből. Ezért fáznak, félnek a behívójegyeknek nevezett kis vörös czéduláktól, melyeket most ekszpédiál el a katonai ügyosztály a regrutáknak.

— **Uj gyár a Székelyföldön.** A Sepsz Szent-Györgyön felszerelt szövőgyár — mint onnan jelentik — már megkezdte működését. Az uj gyár 120 székely munkásnak ad kenyeret s ez idő szerint a katonaság részére nyári nadrágot, zekét, kenyeres-tarisznyát, szalmaszakot készít. Ez a gyár készíti a cipővásson-betétet is. — Valjon nálunk mikor lehet gyárral dicsekedni?

— **Választási mozgalmak.** Az országgyűlési választások főkéllékét a zászlók képezik. — A rózsahegy magyar textilipar r. t. a zászlószövetek gyártását oly mérvben bővítette ki, hogy az országnak ebbeli szükségletét teljesen fedezni képes. — Ezen hazai iparvállalat, a gyártmány kitűnő minősége és színtartósága, továbbá olcsó árak által tűnik ki. A magyar textilipar r. t. központi képvisellettél Freidiger Mózes és fiait (Budapest, Laudon utca 6.) bízta meg, kik eddig is a hazai ipar fejlesztése körül nagy érdemeket szereztek. E cég ugy a fővárosban, mint nagyobb vidéki városokban oly czekeknel, kik eddig is a zászló elárusításával foglalkoztak, felárusító helyeket létesít, ahol megrendeléseket a gyár által megállapított eredeti árak mellett vesznek föl. Bővebb felvilágosítást vagy képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek.

— **A megrongált bankjegyek beváltása.** A hivatalos lap értesítést tett közzé a megrongált vagy bepíszkított tizkoronás bankjegyek beváltásáról. E szerint a véletlen folytán használhatatlanná vált bankjegyeket, a mennyiben valódiságuk iránt kétség nem forog fenn, a bankintézetek beváltani kötelesek, a mennyiben pedig ilyen kétség felmerül, előbb a bank bécsei központi hivatalának véleményét kéri ki. Ha a bankjegyből részek hiányzanak, akkor minden biányzó 12 milliméter széles és 8 milliméter magas négyzetlelt területért tiz fillért vonnak le.

— **Rabok munkája.** Sok fejtörést okoz, hogy olyan munkával láthassák el a rabokat, mely a kézműiparosoknak nem okoz versenyt. Egy készthelyi kékfestő-iparos a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztést intézett, melyben a kékfestőknek való mintát ajánlja, mint olyant, a mely nemcsak kárára nincs a kisiparnak, hanem egy pusztlásnak indult kisipar fejlődését lenne hivatva előmozdítani. Ezeket a mintákat ez ideig Cseh- és Morvaországban készítik, a hová több ezer forint megy ki értök Magyarországból. Ha a rab ez iparágat megtanulta, szabadonbocsátása után bármely kis községben, kis helyiségekben, kevés szerszámmal megkeresbeti mindennapi kenyerét. Magyarországon körülbelül 140.000 forint megy ki az országból mintákért. Legalább 100.000 forintot lehetne megmenteni a rabok munkája által. A rabok között van számtalan, a ki jó rajzoló és jó ízléssel bír s a kiket a mintarajzolásra igen jó sikerrel lehetne alkalmazni; ez által szintén egy

ujabb tüzletág lenne, mert jelenleg a rajzokat és mintákat mind külföldről kapjuk.

— **Katonák vacsorája.** A katona eddig, ha vacsorára akart szert tenni, kiszemelt magának egy érzékeny szívű szakácsnét és annak a révén többnyire izesebb falatokhoz jutott, mint a szakácsné nagyságos ura és asszonya. De ugy látszik, az utóbbi időben több a katona, mint a szerelmes szakácsné, vagy talán a nagysága vigyáz jobban a Juci vagy Mari körmeire, mert általános lön a kívánság, hogy a katonák hivatalból is kapjanak jó vacsorát. Most arról értesültünk, hogy a katonai intendatura komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy télen át a katonáknak kocsányát adat vacsorára. Az intendatura több katonai és polgári szakembert hallgat meg a kérdés pénzügyi és egészségügyi részleteiről s az eddig kapott jelentés oly kedvező, hogy a kocsányát valószínűleg még most következő télen megkapják a katonák vacsorára. Nyáron megint a Juci és Mari szerelmes szívére lesz bízva a hadfiak vacsorája.

— **Az államjegyek bevonása.** Az osztrák-magyar bank megkezdte a még forgalomban levő öt- és tíven forintos államjegyek végleges bevonását. Mai nap-tól kezdve tehát az állami pénztárak s hivatalok a náluk meglévő, vagy hozzájuk befolyó ilyen pénzeket többé ki nem adhatják. A magánforgalomban 1903. évi február 28-ig bezárólag fogadtatnak el; 1903. évi márczius 1-től kezdve pedig fizetés gyanánt már nem fogadtatnak el. Az állami pénztárak mind a mellett 1903. évi augusztus 31-éig kötelesek azokat fizeteskép elfogadni. 1903. évi szeptember 1-től 1907. évi augusztus 31-ig az öt- és tívenforintos államjegyeket a bank átsvaltja törvényes fizetési eszközökre; ez időn tul pedig ezek a jegyek már nem váltatnak be és az államnak az államjegyek beváltására vonatkozó mindennemű kötelezettsége megszűnik. Az államjegyeknek a forgalomban leendő pótlása céljából a bank megkezdte a tizkoronás bankjegyek kiadását, a melyekből 160 millió korona összeget fog kibocsátani. E-enkívül megkezdte a huszkoronás aranyérme kibocsátását, a melyek kiadásánál most már kevésbbé jár el szigorral. Eddig ugyanis a bank csakis a vele tüzleti összeköttetésben állott czegeknek szolgáltatott ki 20 koronás aranyakat, most azonban egyeseknek is ad ki bankjegyek ellenében arany huszkoronásokat.

— **Hol isszák a legtöbb sört.** Eddig München és Berlin versengett azért a dicsőséért, hogy ott isszák a legtöbb sört. Mint a berlini lapok írják, az 1900 — 1901-iki sörszézonban Berlin lett a győztes, ahol egy év alatt 4.135.898 hektoliter sör fogyott el; ebből minden berlini lakosra 209 liter esik, ami épen elég egy esztendőre, ha elgondoljuk, hogy a cscesmők és kisgyermek, valamint a nők aránylag sokkal kevesebbet ittak s így 209 liternél jóval több jutott egy-egy felnőtt berlini polgárnak.

— **Óriási szőlőtökek.** Franciaország Allier megyéjében, Louchy-Montfandban egy szőlőtöken az idén 774 fűrt szőlő termelt. A hatalmas szőlőtöke kiterjedése 58 négyzetméter. Domératban szintén van egy óriási szőlőtöke, de ezen már csak 594 fűrt szőlő termelt az idén.

— **Uj ékszerdívatok.** Londonban most nagyban keresik a kameás mellűket, melyeket — ha nem igen nagyok, — az annyira kedvelt bársonyszalagok díszítésére is fel lehet használni. Uj eszme az ékszeripar terén a jet és a gyöngy kombinációja, amelyet aranyba vagy finoman dolgozott ezüstbe foglalnak. Csi nos újdonság az arezképes gyűrű. Az arecot kristályra fényképezik, kifestik és a képre védelmül aranylapot tesznek. A kép a gyűrűben a kristályon át nagyon tisztán látszik. Ezenfelül apró elefántcsont miniatűröket is foglaltatnak bele a gyűrűkbe. A hosszú láncokat, melyeket azelőtt óraláncokul használtak, most akárbánszor csak lehet, a nyak köré csavarva bordják és a végén csinos zárral, gyöngy, türkiz vagy más köböl erősítik meg. Az egyiptomi skarabeust türkizekből utánozva gyűrűbe foglalják.

— **Hosszuéletűek szokásai.** Hannibal Gamour, a kit Horace Vernet, a tizenkilenczedik század közepének híres festője örökített meg képein, százhuszonnégy esztendőtt élt és nagyon sok bort ivott és igen sokat evett. Polotiman lotharingiai kiragus, 1525-ben halt meg száznegyven éves korában; a halála előtt való napon még egészen nygesen elvégzett egy operációt és nem mult el nap, hogy ittas ne lett volna. Egy sziléziai parasztagasszony ugyanabban az esztendőben százhetvenöt éves korában halt meg; naponkint megitta az ő rendes adag pálinkáját. Egy Eleonor Spier nevű hölgy, aki 1763-ban halt meg és százhuszonnégy esztendőtt élt, megőrizte mindvégig szellemi frissességét és soha egy csepp szeszes italt nem ivott.

— **A rabipar korlátozása.** Plósz Sándor igazságügyminiszter engedve a kisiparosok sokszor hangoztatott kérésének, tudvalevőleg elhatározta, hogy korlátozni fogja a börtönök és fegyházak rabiparát. Legelőször a szegedi csillagbörtön számára vásárolt a miniszter nagy földterületet, hogy a rabokat az ipari foglalkozás helyett a földmívelésre szorítsa, ezután a vácsi országos fegyintézetben szüntetik meg az ipari műhelyeket, ahol eddig korlátlanul tüztek különböző iparágakat. Az igazságügyminiszter Vácott és környékén nagyobb földterületet vásárol a rabok kertészeti és gazdasági foglalkoztatására. Ezután tervbe van véve az illavai, lipótvári, munkácsi, nagyenyedi, soproni, szamosújvári országos fegyintézetek iparüzésének megszüntetése, melynek ügyében az egyes fegyintézetek vezetőségével tárgyalásokat fog folytatni az igazságügyminiszter. Tehát vége lesz a nagyenyedi rabiparral tüzött káros hatású versénynak is.

C S A R N O K.

Milyen volt a kurucz asszony.

Sötét csillagos éjszaka

Rákóczy a Tisza tulsó parján táborozott, míg a labancz sereg a császári sereggel szövetkezve már Füzés-Abony felé járt. Az őrtűzek itt-ott égtek, a tábor pihent. Csak a fejedelem volt ébren sátorában. Nagy tervekkel foglalkozott.

De im egy poros alak lép be két testőr kíséretében. Megáll a sátor ajtajánál, meghajtja fejét.

A fejedelem int neki:

— Mi bir Diósy szögám? — kérdi Rákóczy.

— Nagyságos fejedelem! (Akkor még a fejedelem nagyságos volt.) A császári sereg egy napi járásra van. Olyan nagy a tömege, hogy mértföldre reng alatta a föld. Olyan csata lesz ebből, nagyságos fejedelem, hogy az én paraszteszem belebolondulna, ha csak elképzelni is akarnám Sokan vannak, rettenetes sokan

— Jól van, szögám. — Mehetsz. Készüljünk. Bercesényi és Bezerédj hadnagyaimat hívjátok ide tüstént. Rövid idő multán együtt van az egész tanács.

Rakodczay hadnagy föláll s kérését intéz a tanácsához:

— Nemes és vitézlő fejedelem, nemkülönbön vitéz atyafiain! Nem szívem kívánsága szerént bár, de kénytelen kelletlen be kell vallanom, hogy hívséges asszonyom Főti Erzsébet, a csaták zajába óhajjt követni. Vitézlő fejedelem engedd meg tehát

— Az asszonyod tüzhelynél maradjon — mond a fejedelem. Nem asszonyokról beszélünk most, hívséges szögám, de nagy dolgokkal kell most foglalkoznunk.

Rákóczy szózatall fordult vezéreire, lelkükre kötven az önfeláldozást, a baza ügyét. Azok ujra felesküdték és a tanácskozás után Mária Boldogasszonyhoz fordultak, hogy védje meg a szabadság zászlaját.

Rakodczay ifju feleségéhez lovagolt, a ki Poroszlón lakott. Előadta hogy a fejedelem nem engedi az asszonyokat a „csaták zajába.”

— Hát azt hiszed — kiáltott a nő — hogy el tudnának hagyni a veszélyben? És én nyugton lehetnék itthon, míg te szembeszállsz ezer halállal? Tudok-e élni nélküled? En szerelmem ha az Isten ugy akarja, ott akarok lenni végső percednél. Inkább elesem én is veled együtt, semhogy nélküled éljek és viseljem az özvegyi fátolt.

Rakodczay hadnagy csak nézte, nézte szerető nejének szépséges tekintetét, melyből kiáradt a lelkesedés, a hitvesi szeretet, önfeláldozás. A kemény lovag térdre esett a felesége előtt s csókokkal borította kezét, arcát, szemét

— Feküdj le nyoszolyádba; pihenj édesem. En pedig mielőtt nyugodni térek, jelentést teszek a fejedelemnek.

Elbucszott nejétől; de ebbe a bucsuzásba a fájdalom, bánat s keserűség vegyült

Rakodczay hadnagy ezután lóra kapván elhajtott

Pirosló hajnal derengett a láthatáron, mit nehéz, sűrű köd fátyolozott. Az ellenség a sűrű köd-fátyol leple alatt majdnem észrevétlenül közeledett, de készen várta ám Rákóczy táborát.

Délfelé már csatarendben állottak és a harcsozok arezán már ott égett a lelkesedés tüze, a harezi lárna mindinkább terjed. Végre felhangzik a nehezen várt kiáltás.

— Vitézek! Fegyverre!

Rákóczy hangja az s mielőtt a csatát megkezdte volna, lelkesítő beszédet mond katonáihoz, imát rebeg Mária Boldogasszony trónusához, háromszor megcsókolja azt a zászlót, melyre aranybetűkkel van ráírva: „A hazáért, a haza szabadságáért.”

De im porfelhő kerékedik s fehér lovon, sebes vágatva egy asszony jön, karddal a kezében. Zöld seilyem ruhájával játszik a szellő. Odavágtat egész előre, a hol a vezérek és tisztek állanak. A lelkesedés moraja zug végig az ifju és öreg harcsozokon.

De nincs idő a gondolkodásra. Az összettközés, a roham e pillanatban megkezdődik, az ellenség irtóztos erővel ront Rákóczy csapataira. Az ágyuk bömbölnek, a paripák nyeritenek. Örült harcizaj támad, melynek nyomában halálhűrgés kél!

A kavardás mind nagyobb mérveket ölt. Az ellenség ereje tulnyomó. De im az asszony ott harczol a férje mellett, vagdossa az ellenséget; golyó, kard elkerüli, ő pedig osztja a halált mindentelé. A vezérekbe, a harcsozokba uj lelkesedést önt s oroszláknént harcsoznak. A kuruczcsapatok óriási kárt csinálnak az ellenségben, melynek katonái hullnak mint a legyek. A Labanczvezér hátrál, parancsolnia sem kell, fut a ki merre lát.

* * *

A csata sorsa el volt döntve.

Vérvörös tekintettel nézett a nap a csataterre. Rákóczy katonái a fogoly labanczokat fűzték szijra. Rakodczay hadnagy bevágatja lovával a csatateret, nejét nem találja sehol. Kétségbeesetten kérdi a vitézeket, de senki sem látta.

Haza vágat Poroszlóra.

Neje az ablaknál ül és tépést csinál.

Rakodczay a viszontlátás örömétől egész testében remegve, fél deliriumban, könyekkel szemében odarohan feleségéhez, ennek térdét átkarolva csak annyit tud mondani:

— Kedvesem!

ifj. Weil István.

Apróságok.

Gyógyszertárban.

Vevő: Ön gyógyszerész?

A gyógyszerész: Az vagyok.

— Régen tulajdonosa már ennek a gyógyszer-tárnak?

— Régen.

— S érti jól a mesterségét?

— Hízlegek magamnak vele.

— Letette minden vizsgáját?

— Természetesen.

— Hát akkor kérek tiz krajczárért — bolhaport.

— **Gyermekek színjátéka.** Egy nyolc éves kis leány, meg egy tiz éves kis fiu egy szép napon azzal lepték meg szüleiket és a rokonokat, hogy ketten szindarabot fognak előadni, a melyet ők maguk írtak. A család összegyűlt ez ünnepélyes alkalomra és kíváncsian várta az előadást. A függöny felgördült és az ifju pár mint vőlegény és menyasszony állt az oltár előtt. Mielőtt azonban elhagyták volna a templomot, a vőlegénynek bucsút kellett vennie menyasszonyától, mert behívták katonának. Azonnal el is utazott Afrikába. A második felvonás tiz év múlva játszik s azzal kezdődik, hogy a férj mint tábornok, pompás érdemelekkel borítva, kerül haza szerető feleségéhez.

— Lásd, mire vittem azóta! — szólt büszkén.

— És gyöngéden egymás nyakába borultak.

— De én sem voltam ám rest, — szólt a kis feleség és kinyit egy szekrényt, a melyből tiz babát vesz elő. — Ezek a gyermekek azóta születtek...

A darab a közönségre óriási hatással volt...

— **A csók és a sótalan kenyér.** Két gyönyörű szőke kis leány tegnap este a Sétatér sárguló levelű fái alatt sétálgatva, bizalmasan beszélgetett, de még mindig nem oly halkan, hogy egyik szemfüles munkatársunk meg ne hallotta volna az érdekes diskurzust. Az egyik, a fiatalabbik ezt mondta:

— Azt mondják: a csók szerelem nélkül olyan, mint a sótalan kenyér. Igaz ez Gizus?

— Nem tudom, mert én még sohasem...

— Ugyan Gizus — vágott hirtelen közbe a kisebbik szőke leány — hogy lehet így föllenteni?

— Ezzem ágában sincs föllenteni. — Csak azt akarom mondani, hogy én még sohasem ettem sótalan kenyeret...

— **Öngyilkosság csókokkal.** Egy amerikai újság — más nem is lehet — azt írja, hogy két szerelmes, Mr. Keal és Miss Faiden, látván, hogy a szülők nem egyeznek bele a házasságukba, elhatározták, hogy éhen fognak meghalni. A szerelmesek azt is elhatározták, hogy a halál bekövetkeztéig folyton csókolni fogják egymást. A második nap a csókok mind gyengébbek lettek és végül a két szerelmes holtan esett egymásnak karjába. Így is találták meg őket. Az amerikai forrás nem mondja meg, hogy a megható látványt ki nézte végig.

Nyílttér[†])

Mindenütt kapható

Bécs, 1887. júl. 3.

Sato's
Kalodont.

nélkülöshetetlen Fog-Crème

a fogakat tisztán, fehéren s egészségben tartja.

* Az e rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a szerk.

6090. szám.

1901. banya.

Hirdetmény.

A gyulafehérvári e. f. kir. törvényszék mint bányabíróóság közlése, hogy Gámán Zsigmond felperesnek az Urkány Zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság és Blau Lázár alperesek elleni perében vagyonközösség megszüntetése végett az árverést elrendelte.

Az árverési feltételek következők:

I.

Árverés tárgyát képezik a bányatelekkönyv IX. kötet I. rész 15—22, 43, 45—47. lapjain bejegyzett „Helén, Gottlob, Frangott, Achilles, Mare, „Concordia“ Kolumbus, Hanibál, Elisabeth, Ghiczy, Reitz és Szerencse” nevű 62/100-ad részben az Urkány Zsilvölgyi magyar köszénbánya részvénytársaság, — 38/100-ad részben pedig Gámán Zsigmond tulajdonát képező köszénbányatelek és ezek kiaknázására vonatkozó összes jogosítványok.

II.

Az árverés első határidejével **1909. évi november hó 8. napja**, második határidővel **1901. évi december hó 20-ik napja**, mindenkor d. e. 9 órája tűztetik ki Petrozsény községben a községházába s az első határnapon az irt ingatlanok csak a becsáron vagy azon felül, — a második határnapon azon alól és a legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.

III.

Kikiáltási ár a bíróilag megállapított 14342 korona.

IV.

Az árverés tárgyát képező és fentebb elősorolt védendő bányatelek együttesen és egészben árvereztetnek el.

V.

Az árverezni kívánók kötelesek a becsár10%-át vagyis 1434 korona 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül a kiküldött árverező biztos kezében letenni vagy annak bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni, mert különben árverésre bocsátatni nem fognak.

A bánatpénz a vételár utolsó részletébe fog beszámíttatni.

VI.

A legtöbbet ígérő árverező bánatpénze visszatartatik, a többi árverező bánatpénze pedig az árverés befejezésével visszaadatik.

VII.

A vételár két egyenlő részletben fizetendő le a gyulafehérvári kir. adóhivatalban és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedése után és napjától számítva 60 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 30 n p alatt, s a vételár részletei után vevő az árverés napjától számítva 5% kamatot köteles fizetni.

VIII.

A vételár teljes lefizetése után fog a tulajdonjog vevőre átruháztatni és bekebelezetni, ugyanakkor fognak az előrverezett bányatelek vevőnek tetteles birtokába átadatni.

IX.

Az árverési vevő, a mennyiben az árverés tárgyát képező bányatelek haszonbérbe lennének kiadva, jogosult ezen haszonbéri viszonyt az osztr. polg. tkv. 1121. §-a alapján felmondani és ez uton megszüntetni.

X.

Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget nem tette, az általa megvásárolt bányatelek egyetlen határidő kitűzése mellett a becsáron alól is újabb árverés útján a legtöbbet ígérőnek a vevő veszélyére és költségére elfog adatni, felelős lévén az általa ígért árért is minden kárért, — a többire igényt sem tarthat.

XI.

A vásár után kiírandó illetékek, továbbá a tulajdonjog bekebelezése napjától az esedékes adókat vásároló fizeti.

XII.

Az árverési feltételek ezen bíróság irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetők; a jelzalogos bitelezőkről pedig ezen bíróság telekkönyvi hatóságánál szerezhető jelzalogosítás.

XIII.

A mennyiben jelzalogos bitelezők beleegyeznek, ezeknek követelése a vételárba betudható s azokat vevő a vételár erejéig a bíróság utalványozása szerint átvállalni köteles.

XIV.

Felbivatnak mindazok kik habár külön értesítést nem is vettek, magokat a nyilvánkönyvben bejegyzés által az eladandó ingatlanokra jelzálogi jogot nyerteknek vélik, hogy azt az eladásig annál bizonyosabban bejelentsék, mivel ellenesetben csak maguknak tulajdoníthatják, ha a vételár felosztása az ő bírók nélkül fog megtörténni, s ha emiatt a mennyire a vételár kimerítenék, kifognak záratni.

Ugyisint felhivatnak mindazon jelzalogos bitelezők, kik nem ezen bíróság székhelyén vagy ennek közelében laknak, jogaiknak a vételár felosztása alkalmával megóvása végett ezen bíróság székhelyén megbízottat rendeljenek, s az eladás előtt azoknak nevét és lakását bejelentsék, mivel ellenesetben azok részére, kik ezen bejelentést elmulasztják, az ő veszélyekre és költségekre hivatalból fog képviselő nevezetű, kinek kezeihez a további kézbesítések eszközöltetni fognak.

Végül, mivel az előrverezendő bányatelekre Horváth Gyula, Berli Dávid és Czeczowicska Emmánuel javára haszonbérleti és zálogjog van bekebelezve, és mivel Horváth Gyula meghalt és örökösei ismeretlenek, Berli Dávid és Czeczowicska Emmánuel pedig ismeretlen helyt tartozkodnak, ennétogva Horváth Gyula ismeretlen örökösei, továbbá Berli Dávid és Czeczowicska Emmánuel részére Dr. Gál Béla gyulafehérvári ügyvéd ügygondnokul ezenel kirendeltetik, miről nevezettek ezen hirdetmény útján értesítetnek.

A gyulafehérvári kir. törvényszék bányabíróóságának, 1901. évi augusztus hó 19-én tartott üléséből.

Korbuly
h. elnök.Fosztó,
t. jegyző.

Sz. 3798—1901. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a nagyapoldi Takarékszövetkezet és előlegezési egyesület részvénytársaság végrehajtónak Genszky Juon o.-gírbói lakos végrehajtást szenvedő ellen 400 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az o.-gírbói 189 sz. tljzkvben A + 1—18. 19—22. 24—27. rendszám alatti fekvőkre összesen 2199 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901 évi szeptember hó 24-én** d. e. 9 órakor O.-Gírbó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §. ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1891. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekvi hatósága

Gyulafehérvárt, 1901. évi július hó 3-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntján Miklós kir. tlkvi kiadó.

Sz. 3799—1901. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a nagyapoldi Takarékszövetkezet és előlegezési egyesület részvénytársaság végrehajtónak Martura Juon o.-gírbói lakos végrehajtást szenvedő ellen 200 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az o.-gírbói 40. sz. tljzkvben A + 1—18 rendszám alatti fekvőkre összesen 986 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901. évi szeptember hó 27-én** d. e. 9 órakor O.-Gírbó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkvi hatósága

Gyulafehérvárt, 1901. évi július hó 3-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntján Miklós kir. tlkvi kiadó.

Szám 3800—1901. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a nagyapoldi Takarékszövetkezet és előlegezési egyesület részvénytársaság végrehajtónak Genszky Nekifor o.-gírbói lakos végrehajtást szenvedő ellen 120 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az o.-gírbói 339 sz. tljzkvben A + 1—17. 19. 20. rendszám alatti fekvőkre összesen 707 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901 évi szeptember hó 26-án** d. e. 9 órakor O.-Gírbó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. § értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága.

Gyulafehérvárt, 1901 évi július hó 3-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntján Miklós kir. tlkvi kiadó.

Sz. 3796—1901. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy a nagyapoldi Takarékszövetkezet és előlegezési egyesület részvénytársaság végrehajtónak Godics Mihaille o.-gírbói lakos végrehajtást szenvedő ellen 300 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az o.-gírbói 123. sz. tljzkvben A + 17—30 rendszám alatti fekvőkre összesen 818 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1901 évi szeptember hó 20-án** d. e. 9 órakor O.-Gírbó községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága

Gyulafehérvárt, 1901. július hó 2-án.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntján Miklós kir. tlkvi kiadó.

Tapasztalt utazók

kerestetnek egy igen jó keletű czikk képviselőt. — Nagy kereslet.

Ajánlatok F. U. M. 889 alatt

RUDOLF MOSSEHOZ intézendő

Frankfurtba a/Maina.

Ügyvedjelölt

vidéki ügyvédi irodába, jó fizetéssel
mielőbbi belépésre kerestetik.

Kezdő is lehet.

Czim a kiadóhivatalban.

WEISZ DEZSŐ ÉS TÁRSA CZIPÓRAKTÁRA
GYULAFEHÉRVÁRT.

Üzletmegnyitás!

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy helyben a **Hunyady-tér sarkán, a Kelen Henrik úr házában** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, új és dusan berendezett

térfi-, női- és gyermekcipő

RAKTÁRT

nyitottunk, különös gondot fordítván arra, hogy üzletünkben a megkívántató finom külföldi gyártmányok mellett a hazai ipar legjobb készítményei is minél tömegesebben legyenek képviselve.

Piacunkon hosszú éveken át szervezett tapasztalataink biztosítékot nyújtanak üzletünk kellő szakavatottsággal való vezetésére nézve.

Törekvésünk oda irányuland, hogy jutányos árak mellett jó minőségű áruval a t. vevőközönség b. partfogását mindenkor kiérdemljük.

A n. é. közönség becses partfogását kérve

vagyunk kitűnő tisztelettel

Weisz Dezső és Tarsa czipóraktára
Gyulafehérvárt.

Petroleum izzóvilágítás.

Korszakalkotó találmány!

A legegyszerűbb kezelés és minden veszély kizárása mellett egy **hatályos fehér**, az Auer-féle gázizzó fényével egyarányu

80 gyertya erejű világosságot!

30% Petroleum megtakarítás mellett.

Égőanyagul a legközönségesebb petroleum használható.

Az égés tartama: 1 liter petroleum 12 óra.

Az égő minden előforduló Petroleum lámpára alkalmazható.

Beszerezhető

az **Ausztriai Petroleum gázizzófény Társaság**
HUBER & Co.

Wien, I. Kohlmarkt. 5.

Arjegyék ingyen és bérmenve.

Képviseelő kerestetik.

Elvem: nagy forgalom, csekély haszon.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy a

PETRÁS FERENCZ UTÓDA

CZÉG

**NŐI ÉS FÉRFI
DIVATÁRÚ**

RAKTÁRÁT

nagy árendeménnyel megvettem.

Üzletemet ujjonnan szereltem fel.

Állandóan raktáron tartok csakis előnyösen vett árukat és ezáltal alkalmat nyújtok a t. vevő közönségnek, hogy szükségletét **nagy megtakarítással** fedezhesse.

*Egy csekély próbabevásárlással
mindenki meggyőződést szereshet
magának.* kitűnő tisztelettel

ADLER F.

PETRÁS FERENCZ utóda

Elvem: nagy forgalom, csekély haszon.

ből áll, divatosan és pompásan van kiállítva és pedig az ujjonnan feltalált változatlan amerikai nyelvezett Goldin ércből készítve, azonkívül egy 14 karatos arany lemezzel átvonva, miért is annyira hasonlítanak a valódi aranyhoz, hogy még a legjobb szakember sem képes megkülönböztetni egy 200 kor. értékű arany órától. A világ egyetlen órája ez, mely arany színezetét nem veszíti soha. 10.000 utánre delés és 3000 dicsérő

Hölgyek
részére
nékülöz-
hetetlen.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

Margit Krême,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírmentes.

Ezen **viághírű** arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot **fehérré** simává és **üdvé varázsolja.**

Legkitűnőbb óvszer a nap és- szél befolyása ellen.

Ára: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Margit hölgypor 60 kr. Margit szappan 35 kr. Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr. Margit arczviz 50 kr.

Számtalan elismerő és köszönő levél! Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

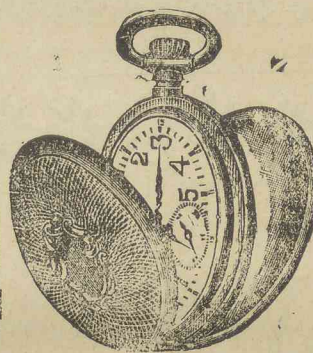
Kapható minden gyógyszerterben, drogeriában és illatszerek kereskedésben.

Főraktár Gyulafehérvárt: **Fröllich Gyula és Storer Leó** gyógyszerteráiban.

Hamisítók
bőrdíjat
ülőzet-
nek.

Csodás,
gyors
hatásu.

SVÁJCZI ÓRA IPAR!

Tudósítjuk a szakértőket, tiszteltet, postai, vasut és rendőri hivatalnokokat valamint mindazokat, a kiknek jó órára szüksége van, hogy a „**System Glas-hütte**“-féle genfi Plaqué rem. órák egyedüli eladását elvállaltuk. Ezen órák praecizzen járnak, reguláltak és kipróbáltak és minden óráért 3 évi írásbeli jótállást adunk. A külső része, mely 3 fedél.

levél van kezünkben. Egy úri vagy női óra ára 16 kor. portó és vám beszámítva. Bőrzacsóko mindegyikhez ingyen. Elegáns úri és női plaqué láncok a 3, 5 és 8 kor. Minden nem tetsző óra szó nélkül visszavetetik, tehát nincs rizikó! Szállítás utánvétel, vagy az összeg előre beutalása mellett eszközölteti. Rendelések „**Chronos**“ szállítási ház, Basel (Sváj) címzendők Svájcba a levél 25 f.-be kertül, levelező lapok 10 f.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 90 fill.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 40 fillér.

Fehér „Glasur“ fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.

1 doboz ára 90 fillér. Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. cégnél Gyulafehérvár.

Hazai ipar!

„EMKE“ padlófénymáz!

Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk **BERKES-féle**

„EMKE“ padlófénymáz

s így elérjük, hogy kitűnő legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s e mellett kiváló közmívelődési célt szolgálunk, mert **5% az „EMKE“ javára** szolgál. A Berkes-féle „EMKE“ padlófénymáz a szobapadlók fényezésére kiválóan alkalmas, mert

- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: rögtön szárad s így a fényezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: szagtalan, tehát nem kell a kellemetlen Terpentin szagot napokig a szobákban tűrni.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi lack.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: fényét a többi gyártmányok között legtovább tarja, tehát legtartósabb.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: üveg keménységűvé válik, s így legkevésbé kopik.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: szeszszel bigitható.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: kitűnően alkalmas konyha butorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására.
- A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló-fénymáz: a ragadós padlókat szárazzá teszi.

Gyártás és főeladási hely: **BERKES BERTALAN** Nagyvárad. — Egyedüli eladási hely: **LOBSTEIN SÁMUEL** úr keresk. Gyulafehérvár. **KÜTI ISTVÁN** Felvincz, **INCZEFI ALBERT** gyógyszerész Tüvis. **HIRSCH HERMAN** Maros-Ludas.

Nem közönséges olaj vagy szesz-lack, hanem oly készülék, mely **különösen** szobapadlókat mázolására alkalmas, mivel az egyes fajták összes előnyeit foglalja magában a nélkül, hogy hátrányai-val birna, u. i. nem ragadós, nincs rossz szaga s nem törekeny.

Uj! Nagyszerű! Uj! Uj!
Festék, padlók, bútorok, falak stb. részére törvényesen védett **EOLIN-LACK.**

Több-féle színben kapható.
* A szobák *
megfestésük után azonnal használhatók.
Fényes és tartós
Gyulafehérvárt kapható
Dahinten Viktornál.

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap kiadóhivatalába.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek
továbbá járgány-eséplőgépek, lóhere-eséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, borókák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szeoskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malacok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kíváncsiakra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Minden háziasszony és anyja

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Használt vagy új tankönyvek bekötését olcsó árban eszközli a püsp. lye. könyvnyomda könyvkötészeti osztálya, Gyulafehérvárt.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.